

เดือนกุมภาพันธ์

ช่วงวันที่ 25 มิถุนายน – 8 กรกฎาคม 2568

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | รายการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้                    | ปัญหาที่ควรระวัง     | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนัก บางพื้นที่       | 1. มะพร้าว               | มะพร้าวที่ยังไม่ให้ผลผลิตและมะพร้าวที่ให้ผลผลิตแล้ว | 1. หนอนหัวดำ มะพร้าว | ระยะหนอนเท่านั้นเข้าทำลายใบมะพร้าว โดยแทะกินผิวใบบริเวณใต้ทางใบจากนั้นจะถักใยคลุมที่ถ่ายออกมาผสมกับเส้นใยที่สร้างขึ้น นำมาสร้างเป็นอุโมงค์คลุมลำตัวยาวตามทางใบ บริเวณใต้ทางใบ ตัวหนอนอาศัยอยู่ภายใน อุโมงค์ที่สร้างขึ้นและแทะกินผิวใบ โดยทั่วไป หนอนหัวดำมะพร้าวชอบทำลายใบแก่ หากการทำลายรุนแรงจะพบว่า หนอนหัวดำมะพร้าวทำลายกันทางใบ ขึ้น และผลมะพร้าว ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวลงทำลายทางใบหลาย ๆ ทาง พบว่าหนอนหัวดำมะพร้าวจะกัดใยดึงใบมะพร้าวมาเรียงติดกันเป็นแพ เมื่อตัวหนอนโตเต็มที่แล้วจะกัดใยหุ้มลำตัวอีกครั้ง และเข้ากัดแฉกอยู่ภายในอุโมงค์ ดักแด้ มีสีน้ำตาลเข้ม ดักแด้เพศผู้จะมีขนาดเล็กกว่า ดักแด้เพศเมียเล็กน้อย ผีเสื้อหนอนหัวดำมะพร้าวที่ผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่บนเส้นใยที่สร้างเป็น | กรณีที่เกิดการระบาดของปานกลางและระดับน้อยของหนอนหัวดำมะพร้าวในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้<br>1. ทำการเกษตรกรรม โดยการตัดทางใบส่วนที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวทำลาย ลงมาย่อยสลาย ผึ่งกลบ หรือจมน้ำทันที เพื่อกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ลดจำนวนประชากรของหนอนหัวดำมะพร้าวได้ง่ายและเร็ว<br>2. ใช้แบคทีเรียบาซิลลัส ทรูริงเจนซิส <i>Bacillus thuringiensis</i> อัตรา 80 - 100 มิลลิกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทางใบ 5 ลิตรต่อต้น ทุก ๆ 7 วัน ติดต่อกัน 3 ครั้ง<br>3. ปลอ่ยแตงเบียนโมโนโกนีโอซิส <i>Goniozus nephantidis</i> ในช่วงเย็นพลบค่ำ อัตรา 200 ตัวต่อไร่ ทุก 7 วัน ติดต่อกัน 4 ครั้ง หรือ ปลอ่ยแตงเบียนบราโคมีเรีย <i>Brochymeria nephantidis</i> (แตงเบียนดักแด้หนอนหัวดำ |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                             | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------|--------------------------|------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                    |                  | <p>อุโมงค์ หรือซากใบที่ถูกหนอนหัวดัมมะพร้าวลงทำลายแล้ว ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม 1 - 2 วัน ก่อนจะย้ายไปกัดกินใบมะพร้าว จึงมักพบหนอนหัวดัมมะพร้าวหลายขนาดกัดกินอยู่ในใบมะพร้าวใบเดียวกัน หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้</p> | <p>มะพร้าว) ในช่วงเย็นหลบค่ำ อัตรา 120 ตัวต่อไร่ ทุก 7 วัน ติดต่อกัน 4 ครั้ง</p> <p>กรณีพบการระบาดรุนแรง ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรอย่างเคร่งครัด</p> <p>ต้นที่สูงน้อยกว่า 4 เมตร</p> <p>1. การพ่นสารทางใบ</p> <p>ใช้สารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอแรทรานิลโพรล 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สปีโนแอสแต 12% SC อัตรา 20 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (พิษสูงต่อผึ้ง) หรือ ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิตร (พิษสูงต่อกุ้ง) พ่น 1 - 2 ครั้ง ให้ทั่วทรงพุ่ม จะมีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดได้ประมาณ 2 สัปดาห์ กรณีที่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อน ประมาณ 2 สัปดาห์ ค่อยทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนอนหัวดัมมะพร้าวสามารถใช้วิธีการนี้ได้</p> <p>2. การฉีดสารเคมีเข้าลำต้น โดยเลือกใช้สารเคมี 2 ชนิด ได้แก่</p> |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง     | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                           | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   |                      |                                                                                                                         | <p>ต้นมะพร้าวความสูง 4 - 12 เมตร ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 5 มิลลิลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อต้น</p> <p>ต้นมะพร้าวที่สูงเกิน 12 เมตร ใช้สาร อีมาเมกติน เบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อต้น หรือ อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อต้น</p> <p>ฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าว โดยใช้ดอกสว่าน 3 - 4 นิ้ว เจาะรูให้เยื้องทำมุม 45 องศา จำนวน 1 - 2 รู ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ 0.5 - 1 เมตร หลังใส่สารใช้ดินน้ำมันอุดให้แน่น</p> <p>ประมาณ 1 ลูกบาศก์นิ้ว อุดตรงรูทันที เพื่อป้องกันแรงดันที่จะทำให้สารไหลย้อนออกมา</p> <p>มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ได้นาน 90 วัน</p> <p>ไม่แนะนำให้มะพร้าวความสูงน้อยกว่า 4 เมตร</p> |
|                                               |                          |                                   | 2. แมลงดำหนามมะพร้าว | ทำลายส่วนใบของมะพร้าว โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย อาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าว และเกาะกินผิวใบ ใบมะพร้าวที่ | 1. วิธีเขตกรรมและวิธีกล ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มมาจากแหล่งที่มีการระบาด                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง                                           | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                 | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   |                                                            | ถูกทำลายเมื่อใบคลักงอกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากใบมะพร้าวถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาล เมื่อมองไกล ๆ จะเห็นเป็นสีขาวโพลน ชาวบ้านเรียก “มะพร้าวหัวหงอก” | <p>2. การใช้วิธี การใช้แทนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับแมลงดำนาม เช่น แทนเบียนอะซีโคเดส อีสไพนารัม (<i>Asecodes hispinarum</i>) ..และ แทนเบียนเตตระสติกัส บรอนทิสปี (<i>Tetraschichus brontispode</i>) มาเลี้ยงขยายเพิ่มปริมาณ และปล่อยทำลายหอนแมลงดำนามมะพร้าว</p> <p>3. การใช้สารเคมี</p> <p>กรณีมะพร้าวต้นเล็ก ใช้สารอิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไทอะมีโทอกแซม 25% WG อัตรา 1 กรัม หรือ ไดโนฟิฟูแรน 10% WP อัตรา 1 กรัม ละลายน้ำ 1 ลิตรต่อต้น ราคา</p> <p>บริเวณยอดและรอบมะพร้าว หรือ การใช้สารคาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4% GR ใส่ถุงผ้าที่ตัดแปลงคล้ายถุงชา อัตรา 30 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดแมลงดำนามมะพร้าวได้นานประมาณ 1 เดือน</p> |
|                                               |                          |                                   | 3. โรคใบจุดสีเทา (เชื้อรา <i>Pestalotiopsis palmarum</i> ) | อาการเริ่มแรกเกิดจุดเล็ก ๆ บนใบ ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลสีเทา ขอบแผลสีน้ำตาล มักพบมีสีเหลืองล้อมรอบ บริเวณแผลพบจุดเล็กๆ สีดำซึ่งเป็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อสาเหตุโรค               | <p>1. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรคตัดส่วนที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   |                  | หากอาการรุนแรงแสดงจะขยายทำให้ใบไหม้และใบแห้งตาย                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | หรือ คลอโรโทนิค 75% WP อัตรา 10 – 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 2. ลินจี                                      |                          | ติดผล - เก็บเกี่ยว                | หนอนเจาะข้าวผล   | หนอนเริ่มเข้าทำลายเมื่อลินจีเริ่มติดผลได้ประมาณ 1 เดือน จนถึงระยะเก็บเกี่ยว ขณะผลลินจียังมีขนาดเล็กน้ำหนักช่อน้อย ช่อผลลินจีอยู่ในสภาพชู้ขึ้น ผีเสื้อจะวางไข่อยู่ส่วนปลายของผลลินจี เมื่อหนอนฟักออกจากไข่ก็จะเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในผล มองดูภายนอกไม่เห็นหนอนทำลาย เมื่อผ่าดูจึงเห็นหนอนที่ถูกหนอนทำลาย ทำให้ผลที่ถูกทำลายไม่สามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ ผลที่ถูกทำลายจึงร่วงหล่นหมด ผลลินจีเมื่อมีขนาดโตขึ้น น้ำหนักเพิ่มขึ้นช่อผลโค้งลง ผีเสื้อจะวางไข่อยู่บริเวณใกล้ขั้ว ดังนั้นจึงพบหนอนหรือมูลหนอนอยู่ที่หัวผลเสมอ ทำให้ผลที่ถูกทำลายในช่วงนี้ร่วงหล่นได้ง่าย ถ้าไม่ร่วงชาวสวนยังขายได้ราคาดีอยู่ เพราะมองจากภายนอกไม่เห็นหนอนทำลาย แต่ถ้าสังเกตดูให้ดีบริเวณใกล้ขั้วอาจพบรูเล็ก ๆ ปรากฏอยู่ซึ่งเป็นที่หนอนเจาะออกมาเข้ากัดแต่ภายนอก | 1. รวบรวมผลลินจีที่ร่วงหล่นบริเวณโคนต้นจากการทำลายของหนอนเจาะหัวผล นำไปทำลายนอกแปลงปลูก<br>2. เก็บรวบรวมดักแด้ของหนอนเจาะหัวผลในใบซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจน แล้วนำไปทำลาย<br>3. หากมีการระบาดของหนอนเจาะหัวผล พันด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 45 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ                                   | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง                                                           | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               | 3. พืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และ ส้มเขียวหวาน) | ทุกระยะการเจริญเติบโต             | โรคแคงเกอร์ (เชื้อแบคทีเรีย <i>Xanthomonas citri</i> subsp. <i>citri</i> ) | อาการบนใบ เริ่มแรกเป็นแผลจุดน้ำ ต่อมาจะขยายใหญ่เป็นแผลจุดน้ำตาลเหลืองอ่อน ลักษณะฟูคล้ายฟองน้ำ จากนั้นเนื้อเยื่อแผลจะแข็ง มีสีน้ำตาลเข้ม ตรงกลางแผลยุบตัว ขอบแผลยกตัวขึ้น บริเวณรอบ ๆ แผลปรากฏวงสีเหลืองล้อมรอบ พบอาการของโรคได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังใบ โดยเห็นชัดที่ด้านหลังใบ นอกจากนี้ยังพบอาการของโรคได้บนก้านใบ ทำให้ใบเหลืองร่วงก่อนกำหนด อาการบนกิ่ง ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่ไม่มีวงสีเหลืองล้อมรอบแผล ต่อมาแผลจะแตกแห้ง เป็นสีน้ำตาล ขยายรอบกิ่ง หรือตามความยาวกิ่ง รูปร่างแผลไม่แน่นอน | 1. ควรเลือกกิ่งพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรค หรือไม่นำกิ่งพันธุ์จากต้นที่เป็นโรคไปปลูก และใช้กิ่งพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ<br>2. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการโรค ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลง แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช กลุ่มสารประกอบทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คิวปริลออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 15 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน จำนวน 2 - 3 ครั้ง<br>3. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง<br>4. กำจัดหนอนหนอนใน โดยเฉพาะช่วงที่พืชแตกใบอ่อน เนื่องจากรอยทำลายของหนอน |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------|--------------------------|------------------------------------|------------------|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                    |                  |                               | <p>ขอนไปเป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช และช่วยส่งเสริมให้อากาศโรคลุกลามอย่างรวดเร็ว โดยพ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพรีด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ กูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ</p> <p>โพรฟิโนฟอส 50% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ</p> <p>อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปีโตรเลียม ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ</p> <p>โคลไทอะเมติน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบหนอนชอนใบ</p> <p>ลงทำลายเกิน 50 เปอร์เซ็นต์ ของยอดที่สำรวจโดยสำรวจแปลงละ 10 ต้น ต้นละ 5 ยอด</p> |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง                                                                                    | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               | 4. กล้วย                 | ทุกระยะการเจริญเติบโต             | โรคตายพราย หรือ โรคปานา มา หรือ โรคเหี่ยว (เชื้อรา <i>Fusarium oxysporum</i> f.sp. <i>cubense</i> ) | พบโรคได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของกล้วย ใบกล้วยที่อยู่รอบนอกหรือใบแก่แสดงอาการเหี่ยวเหลือง โดยใบจะเหลืองจากขอบใบและลุกลามเข้ากลางใบ ก้านใบหักพับตรงรอยต่อกับลำต้นเทียม (กาบใบที่อัดกันแน่น เห็นเป็นต้นเหนือดิน) และจะหย่อยหักพับตั้งแต่ใบที่อยู่รอบนอกเข้าไปสู่ใบด้านใน ระยะแรกใบยอดยังเขียวตั้งตรง จากนั้นเปลี่ยนเป็นสีเหลืองต่อมาใบทั้งหมดจะเหี่ยวแห้ง เมื่อตัดลำต้นเทียมตามขวางหรือตามยาว จะพบเนื้อเยื่อภายในลำต้นเทียมเน่าเป็นสีน้ำตาลตามทางยาวของลำต้นเทียม เนื้อเยื่อในเหง้าเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ต้นกล้วยชะงักการเจริญเติบโตและตายในที่สุด | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เมื่อต้องการปลูกกล้วยในพื้นที่ใหม่ ควรเลือกแปลงที่ไม่เคยพบโรคนี้มาก่อน</li> <li>2. เลือกหน่อกล้วยจากแหล่งปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้ หรือไม่นำหน่อพันธุ์จากกอที่เป็นโรคไปปลูก และใช้หน่อพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ ในกรณีที่ไม่แน่ใจให้ชุบหน่อพันธุ์กล้วยด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชอีตราไดอะโซล + คิวโนโซล 6% + 24% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทีบูโคนาโซล 43% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</li> <li>3. ปรับสภาพดินไม่ให้เป็นกรดจัด โดยใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์</li> <li>4. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ควรระมัดระวังการให้น้ำ ไม่ให้น้ำไหลผ่านจากต้นที่เป็นโรคไปต้นปกติ</li> <li>5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบกล้วยแสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยด้วยปูนขาว</li> </ol> |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้                         | ปัญหาที่ควรระวัง                                                         | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                           |                          |                                                           |                                                                          |                               | บริเวณหลุมที่ขุดต้นเป็นโรคออกไป อัตรา 1 - 2 กิโลกรัมต่อหลุม<br>6. อุปกรณ์การเกษตร เมื่อใช้กับต้นที่เป็นโรค ควรทำความสะอาดก่อนนำไปใช้ใหม่<br>7. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค ควรเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 5. พริก                                   | ทุกระยะการเจริญเติบโต    | 1. โรคใบด่างซีดพริก (เชื้อไวรัส Capsicum chlorosis virus) | พบอาการจุดซีดเป็นรูปร่างบนเนื้อใบ และบนผลพริก ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต |                               | 1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค<br>2. ไม่นำเมล็ดพริกจากต้นที่เป็นโรค มาเพาะขยายพันธุ์<br>3. ควรเพาะกล้าพริกในมุ้งกันแมลง และคัดเลือกลกล้าพริกที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมารปลูก<br>4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หนัวย่าง และกระทกรก<br>5. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบพริกที่แสดงอาการของโรคให้ถอนและนำไปทำลายหรือฝังดินนอกแปลงทันที<br>6. เชื้อไวรัสสาเหตุโรครูปี้ช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้ |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|------------------|-------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   |                  |                               | <p>โดยฝนสาดเข้าเพลาไฟฟริก ซึ่งเป็นพาหะนำโรคนี้นี้ เช่น สาร สไปนีโทแรม 12% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือไฮแอนด์รา นิลีโฟรล 10% OD อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือ สไปนีโทแรม 24% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรืออีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟิโนฟอส 10% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อไร่ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัมต่อไร่ 20 ลิตร</p> <p>7. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรคได้แก่ มะเขือต่าง ๆ ยาสูบ แตงกวา ฟักทอง บวบเหลี่ยม และ มะระจีน เป็นต้น ใกล้เคียงปลูกพริก</p> <p>8. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น ที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เพื่อตัดวงจรของโรค</p> |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง                                                                                                  | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   | 2. โรคแอนแทรคโนส หรือโรคกุ้งแห้ง (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i> , <i>Colletotrichum capsici</i> ) | โรคนี้นับว่ามีรูปแบบผลพริกที่เริ่มสุก หรือก่อนที่ผลพริกจะเปลี่ยนสี อาการเริ่มแรกเป็นจุดหรือแผลชำยตัวเล็กน้อย ต่อมาแผลขยายใหญ่ ลักษณะเป็นวงรีหรือวงกลม บริเวณแผลพบส่วนของเชื้อราเป็นตุ่มสีดำขนาดเล็กเรียงเป็นวงซ้อนกัน ในสภาพที่อากาศชื้นจะเห็นเมือกเยิ้มสีส้มอ่อน ซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรคริดักอากาศรุนแรงจะทำให้ผลเน่า ผลพริกที่เป็นโรคนี้นี้จะโค้งงอบิดเบี้ยวลักษณะคล้ายกุ้งแห้ง และร่วงก่อนเก็บเกี่ยว | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. เลือกซื้อเมล็ดพันธุ์หรือต้นกล้าจากแหล่งที่ปราศจากโรค หรือถ้าเก็บเมล็ดพันธุ์เอง ต้องเลือกจากผลพริกที่ไม่เป็นโรค</li> <li>2. ควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นประมาณ 50 องศาเซลเซียส นาน 20 - 25 นาที ก่อนเพาะ</li> <li>3. จัดระยะปลูกพริกให้เหมาะสม ไม่ปลูกชิดเกินไป และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อไม่ให้แปลงปลูกมีความชื้นสูง ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค</li> <li>4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบผลพริกเป็นโรค เก็บนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 40 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพรคโตรราซ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 - 7 วัน</li> <li>5. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรครุนแรงควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อตัดวงจรของโรค</li> </ol> |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง                                                           | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   | 3. โรคเน่าเปียกหรือโรคราหนวดแมว (เชื้อรา <i>Choanephora cucurbitarum</i> ) | โรคเกิดได้เกือบทุกส่วนของพริก แต่มักพบที่ยอดอ่อนและกิ่งอ่อนแสดงอาการมีแผลชำรุดน้ำ แล้วขยายลุกลามอย่างรวดเร็วลงตามกิ่ง ทำให้กิ่งแห้งหักพับ หากอาการรุนแรงใบและดอกจะร่วงจนเหลือแต่ก้าน และพริกจะไม่แตกยอดใหม่ ส่วนที่ผลอ่อนจะเกิดอาการชำรุดน้ำ และหลุดร่วงได้ง่าย ถ้าอากาศมีความชื้นสูงมาก ๆ จะเห็นส่วนขยายพันธุ์ของเชื้อรา มีลักษณะเป็นก้อนใส ชูตั้งฉากขึ้นมาจากส่วนของพืชที่เป็นโรค ลักษณะคล้ายหนวดแมว ที่ส่วนปลายของก้านใสเห็นเป็นตุ่มสีดำ มีสปอร์อยู่ภายใน ซึ่งสปอร์สามารถปลิวไปสู่ต้นอื่นก่อให้เกิดการระบาดอย่างรุนแรงมากยิ่งขึ้น<br><br>**** สปอร์ของเชื้อราแพร่ระบาดได้โดยน้ำลม ผ่น น้ำค้าง แมลง หรือ ติดไปกับสิ่งที่เข้าไปสัมผัส | 1. จัดระยะปลูกพริกไม่ให้แน่นเกินไป และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความชื้น<br>2. ตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงที่อากาศมีความชื้นสูงและร้อนอบอ้าว เมื่อพบพริกเริ่มมีอาการยอดชำ หรือยอดหรือส่วนต่าง ๆ มีเชื้อราเกิดขึ้น รีบตัดส่วนที่แสดงอาการโรคใส่ถุงหรือภาชนะปิด เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อราแพร่กระจายทั่วแปลง นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดคลอแรน 75% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรโฟรีน 19% EC อัตรา 20 - 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5 วัน<br>3. แปลงที่พบโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย |
|                                               |                          |                                   | 4. โรคเหี่ยวเฉา (เชื้อแบคทีเรีย <i>Ralstonia</i> )                         | พบต้นพริกแสดงอาการของโรคเป็นหย่อม ๆ กระจายทั่วไปแปลงปลูก ลักษณะอาการเริ่มแรก ต้นพริกแสดงอาการเหี่ยวในเวลา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้น้ำมาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี<br>2. ไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง      | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   | <i>solanacearum</i> ) | <p>กลางวันอากาศร้อนจัด และพื้นดินกลับมากบดในเวลากลางคืนซึ่งมีอากาศเย็น โดยแสดงอาการในลักษณะนี้สลับกัน 2 - 3 วัน จากนั้นต้นพริกจะเหี่ยวทั้งต้นอย่างถาวรและตายในที่สุด โดยที่ต้นพริกยังคงเขียวอยู่ให้สังเกตบริเวณโคนต้นจะมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อถอนต้นขึ้นมาจะพบอาการรากเน่า ถ้าตัดลำต้นตามขวางจะพบส่วนของท่อลำเลียงน้ำและอาหารมีสีน้ำตาลเข้ม เมื่อนำไปแช่น้ำสะอาดประมาณ 5 - 10 นาที จะเห็นของเหลวสีขาวข้นคล้ายน้ำมัน [bacterial exudate (ooze)] ไหลออกมา</p> | <p>จากผิวดินและตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก</p> <p>3. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค สามารถฆ่าเชื้อโรคในดิน โดยใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรก จากนั้นเกลบและรดน้ำให้ดินมีความชื้นทิ้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์จึงเริ่มปลูกพืช</p> <p>4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ตัดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุด เพื่อป้องกันการระบาดของโรค</p> <p>5. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค</p> <p>6. ในแปลงที่มีการระบาดของโรค หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว นำส่วนต่าง ๆ ของพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>7. ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค เช่น พืชตระกูลส้ม</p> |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ             | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง     | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                                      |                                   |                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | พืชตระกูลมะเขือ มันฝรั่ง พริก และถั่วลิสง ให้สลับปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรของโรค                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                               | 6. ข้าวโพดหวาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ | ออกดอก - ติดฝัก                   | 1. เพลี้ยอ่อนข้าวโพด | ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของใบ และช่อดอกตัวผู้ ถ้าช่อดอกมีเพลี้ยอ่อนเกาะกินอยู่มากจะทำให้ช่อดอกไม่บาน การติดเมล็ดน้อยและทำให้เมล็ดแก่เร็ว ทั้ง ๆ ที่เมล็ดยังไม่เต็มฝัก หากมีการระบาดมากจึงพบกระจายอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของลำต้น กาบหุ้มฝัก โดยเพลี้ยอ่อนชนิดนี้มีปีกบินมาจากแปลงใกล้เคียง ตั้งแต่ข้าวโพดอายุประมาณ 15 วัน หลังจากนั้นอีก 1 - 2 สัปดาห์ จะพบเพลี้ยอ่อนออกลูกเป็นตัวอ่อนรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ โดยเฉพาะบริเวณใต้ใบล่าง ๆ และเพลี้ยอ่อนค่อย ๆ แพร่ขยายจากใบล่างขึ้นมามีใบเรื่อย ๆ และขยายพันธุ์เพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว จนพบปริมาณสูงสุดในระยะข้าวโพดกำลังผสมเกสร มักพบเกาะเป็นกลุ่ม ๆ ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่าง ๆ ของต้นข้าวโพด เช่น ยอด กาบใบ โคนใบ กาบฝัก | 1. ในแหล่งที่มีการระบาดเป็นประจำในฤดูแล้ง หากสำรวจพบเพลี้ยอ่อนข้าวโพดแพร่กระจายจากใบล่างขึ้นมาและเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั่วทั้งแปลง ควรป้องกันกำจัดก่อนเข้าโพด เพื่อช่อดอกตัวผู้ หรือก่อนดอกบาน จะให้ผลในการควบคุมได้ดี<br>2. หากมีการระบาดเกิดขึ้นเฉพาะจุด พ่นสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบตา-ไซฟลูทรีน 2.5% EC อัตรา 40 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดอะซินอน 60% EC อัตรา 15 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร<br><br>**** การพ่นสารฆ่าแมลงในระยะช่อดอกควรพ่นเฉพาะจุด เมื่อพบความหนาแน่นของเพลี้ยอ่อนมากกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ ของช่อดอก |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง        | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                            | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   |                         | และจะพบมากที่สุดในบริเวณช่อดอก ทำให้บริเวณที่ถูกดูดกินแสดงอาการเป็นจุดสีเหลืองปนแดง                                                                                                                                                                                                                                      | **** ควรหลีกเลี่ยงพ่นสารเมื่อตรจพพด้วงเต่าและแมลงหางหนีบ ซึ่งเป็นตัวทำของเพลี้ยอ่อนหลังจากข้าวโพดติดฝักแล้ว                                                                                                                              |
|                                               |                          |                                   | 2. เพลี้ยไฟ             | เพลี้ยไฟดูดกินน้ำเลี้ยงตามช่อดอกข้าวโพด และดูดกินน้ำเลี้ยงที่ไหม้ข้าวโพด ซึ่งหากพบเพลี้ยไฟลงทำลายไหม้ก่อนที่การผสมเกสรจะเกิดขึ้น จะทำให้ไหม้แห้ง ผสมเกสรไม่ได้ ฝักที่เกิดขึ้นจึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดพันธุ์หลอขึ้น                                                                                             | พ่นสารฆ่าแมลง ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรไทเฟนเม 12% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรอะไซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร                                                          |
|                                               |                          |                                   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | **** พ่นเฉพาะจุดเมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดในระยะออกดอก และพ่นเฉพาะฝักที่เพลี้ยไฟลงทำลายไหม้                                                                                                                                                    |
|                                               |                          |                                   | 3. หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด | ในระยะออกดอก หนอนจะเจาะเข้าไปกินส่วนยอดที่มันอยู่ โดยกัดกินและเจริญเติบโตภายในช่อดอก ทำให้ช่อดอกไม่สามารถกลับบานได้ จึงมีเกสรตัวผู้ไม่เพียงพอต่อการผสมเกสร ฝักที่ได้จะไม่เมล็ด หรือมีเมล็ดไม่เต็มฝัก ทำให้ผลผลิตต่ำ การเข้าทำลายฝัก ตัวหนอนเข้าทำลายโดยการเจาะที่ก้านฝัก หรือโคนฝัก หากมีการระบาดรุนแรงมากจะเจาะกินภายใน | พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เคลทาเมทริน 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟลูธรอน 25% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ฟลูอาซูรอน 5% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร |
|                                               |                          |                                   |                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | **** ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อ                                                                                                                                                                                               |

| สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ | ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง    | ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------|---------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                               |                          |                                   |                     | แกนกลางฝัก และเมล็ดด้วย                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | พบนอน 2 ตัวต่อต้น หรือ รุเจาะ 2 รูต่อต้น<br>**** ข้าวโพดหวาน พันธุ์สารมาแมลงเมื่อพบนอนมากกว่า 50 ตัว จากข้าวโพด 100 ต้น หรือ รุเจาะ 50 รู จากข้าวโพด 100 ต้น                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                               |                          |                                   | 4. พบนอนเจาะสมอฝ้าย | แมมีเสื้อวางไข่เป็นพองเดี่ยว ๆ ตามเส้นไหมที่ปลายฝักข้าวโพด หรือที่ซอกดอกตัวผู้ นอนกัดกินที่ซอกดอก และเมื่อเริ่มติดฝัก ตัวนอนจะกัดกินเส้นไหมของฝัก และเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในบริเวณปลายฝัก ทำความเสียหายให้แก่คุณภาพฝักโดยตรง เนื่องจากปลายฝักเสียหาย และถ้าพบระบาดมากปลายฝักจะเน่าเนื่องจากความชื้นจากมูลของนอนที่ถ่ายไว้ พบนอนเจาะฝักข้าวโพดทำความเสียหายได้มาก เมื่อเกิดการระบาดก่อนที่ขบวนการผสมเกสรจะเกิดขึ้น หากการระบาดรุนแรงจะเก็บผลผลิตไม่ได้ เนื่องจากพบนอนกัดกินเส้นไหมจนแห้งหมดไป ทำให้ข้าวโพดไม่ได้รับการผสมพันธุ์ ฝักที่ได้จึงไม่ติดเมล็ด หรือเกิดเป็นข้าวโพดพันธุ์หลอขึ้น | 1. วิธีกล ข้าวโพดที่ปลูกในพื้นที่ขนาดเล็ก ใช้วิธีการจับนอนที่ปลายฝักทั้ง หรือใช้มือบีบปลายฝักให้พบนอนตายโดยไม่ต้องเก็บทั้ง และควรเดินเก็บพบนอนทุกวันในระยะติดฝัก<br>2. เนื่องจากมีเสื้อของพบนอนเจาะฝักข้าวโพดจะวางไข่ที่ยอดเกสรตัวผู้ และที่ไหมข้าวโพดในระยะผสมเกสร จึงควรหมั่นตรวจปลายฝักข้าวโพดในระยะนี้ หากพบนอนวัย 1 - 2 เฉลี่ย 10 - 20 ตัวต่อ 100 ต้น พันธุ์สารมาแมลง ฟลูเฟนอกซุรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะฝักที่พบนอนลงทำลายไหม พ่นด้วยความความจำเป็น โดยพ่นที่ปลายฝักบริเวณไหมใกล้ หากพบการระบาดมากจึงพ่นที่เกสรตัวผู้ส่วนบนสุด |

| สภาพแวดล้อม/สภาพ<br>อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ | ชนิดพืชที่อาจ<br>เกิดผลกระทบ | ระยะการ<br>เจริญเติบโตของ<br>พืชในช่วงนี้ | ปัญหาที่ควรระวัง | ข้อสังเกตลักษณะ/<br>อาการที่อาจพบ | แนวทางป้องกัน/แก้ไข                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------------|------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   |                              |                                           |                  |                                   | **** สารฆ่าแมลงควรใช้ในระยะที่หนอยังเล็ก<br>จะได้ผลดี<br>**** สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมื่อฝักติดเมล็ดแล้ว<br>ไม่จำเป็นต้องใช้สารฆ่าแมลง |

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุบผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวส.ชุมพร, ศวส.เชียงราย และ ศวส.เพชรบูรณ์

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ

: กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช